

Oponentský posudek bakalářské práce

Matěj Podhola: Analýza vlivu vybraných přímých zahraničních investic v ČR na úroveň zaměstnanosti

V bakalářské práci se autor zaměřuje na poměrně atraktivní téma zahraničních investic v České republice z pohledu jejich vlivu na úroveň zaměstnanosti. Tento efekt zahraničních investic je často hlavním argumentem pro jejich podporu, nicméně v mnoha studiích je hodnocen jako relativně sporný a nejednoznačný. Předložená práce je podle autora reakcí na toto často nekritické hodnocení PZI a jejím hlavním cílem bylo zhodnocení vlivu vybraných největších investic právě na zvýšení zaměstnanosti ve vybraných regionech.

Práce je přehledně rozdělena do tří částí, které tvoří logicky ucelené bloky. V úvodu jsou srozumitelně formulovány vstupní hypotézy a pracovní otázky. Základními pracovními hypotézami bylo, jednak že sledované PZI výrazně přispívají ke snížení nezaměstnanosti v regionu, a dále, že tento příspěvek se bude lišit podle typu odvětví a umístění PZI. Nicméně, s druhou hypotézou nemohu zcela souhlasit. Dle mého názoru by bylo vhodné použít méně obecnou formulaci, neboť jak ukázala i provedená analýza, nebylo tuto hypotézu i v důsledku její obecnosti možné potvrdit či vyvrátit. Vnitřní členění a provázanost textu je dobré, ne zcela přehledné je pouze zařazení kapitoly týkající se struktury práce, kterou by bylo vhodnější popsat například již v úvodu, který je naopak velmi krátký.

Teoretický úvod po obsahové stránce vytváří uspokojivý základ pro následné analýzy. Nicméně, namísto výčtu prací, které se zabývají obdobnou problematikou by bylo vhodné uvést např. hlavní výsledky, ke kterým tyto práce dospěly.

Vlastní analýza vlivu vybraných investic na úroveň nezaměstnanosti má převážně popisný charakter, a to v důsledku obtížné dostupnosti dat pro hodnocení vybrané problematiky. Využitá data se týkají počtu zaměstnaných osob ve vybraných zahraničních společnostech a údajů o počtech nezaměstnaných a míře nezaměstnanosti ve vybraných městech, regionech či okresech. V tomto případě se autor důsledně nevyvaroval chyb při hodnocení nezaměstnanosti, u které došlo v r. 2004 ke změně metodiky, a to při hodnocení společnosti TPCA. V důsledku této změny byla míra nezaměstnanosti v podstatě „uměle“ snížena. Mimo jiné i proto se konečný výrok, že společnost TPCA napomohla ke snížení nezaměstnanosti v regionu, zdá nedostatečně podložen. U dalších vybraných investic je míra nezaměstnanosti v daném regionu porovnána také s mírou nezaměstnanosti na národní úrovni, čímž je možné lépe zhodnotit trendy v jejím vývoji. Vliv vybraných investic na zaměstnanost je kromě pracovních míst vytvořených přímo v daných závodech hodnocen správně také prostřednictvím sítě jejich dodavatelů. Bohužel tyto informace byly získány pouze u dvou investorů. Stejně tak autor správně poznamenává, že případný přínos investice ke snížení zaměstnanosti souvisí také s dostupností vhodné pracovní síly v daném regionu či s ochotou lidí za daných pracovních (často platových) podmínek zde pracovat. V případě společnosti Bosch Diesel s.r.o. pak hrála roli přímá konkurence zahraničního a domácího podniku. Práce tak na příkladu vybraných velkých investorů v ČR ukázala, že pozitivní efekt PZI je velmi nejistý a závisí na celé řadě těžko ovlivnitelných faktorů.

Závěr práce shrnuje hlavní získané poznatky a vrací se k úvodním hypotézám, které nebyly provedenou analýzou potvrzeny. Text však nepůsobí uspořádaným a dopracovaným dojmem. Poněkud nejasně je zde zařazen výrok, že překážkou ke snižování nezaměstnanosti je nízká mobilita obyvatel – tento faktor ale není možné hodnotit pouze porovnáním nezaměstnanosti v regionu, kde je daný investor lokalizován.

Analýzy a text jsou také doplněny zdařilými přílohami v závěru práce, u přílohy 7 však chybí legenda.

Po stylistické stránce je práce na odpovídající úrovni, nicméně některé základní gramatické chyby zbytečně snižují dojem o její kvalitě.

Výše uvedené připomínky jsou směřovány zejména jako doporučení pro autorovu další práci. Celkově považuji práci za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 12. 9. 2006

Pavla Žížalová
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje